

NUORISOTOIMEN PALVELUVERKKOTARKASTELU

Tammikuu 2010

Kaisu Haapala
Paula Kariniemi

OULU

TIIVISTELMÄ

Nuorisotoimen palveluverkkotarkastelu on tehty omana selvityksenään kouluverkkoselvitystyön rinnalla.

Palveluverkkotarkastelussa on kuvattu nuorisotoimen nykyiset fyysiset ja verkkonuorisotilat, vuoden 2010 aikana käytöstä poistuvat tilat, olemassa olevat suunnitelmat, toiminnallisia tulevaisuuden linjauksia sekä seudullinen palvelukapasiteetti. Lisäksi tarkastellaan nuorisotilojen yhteiskäyttöä ja kolmannen sektorin toimintaedellytysten parantamista.

Havainnot ja kehitettävää

Nuorisotalot toimivat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina, joista lapset ja nuoret saavat tarpeensa mukaan henkilökohtaista tai yhteisöllistä tukea.

Alueelliset nuorisotoimen tilat sijaitsevat pääsääntöisesti koulujen, päiväkotien tai kirjastojen kanssa samassa kiinteistössä. Nuorisotoimen oman toiminnan ohella nuorisojärjestöt ja vapaat nuorisoryhmät ovat tilojen ensisijaisia käyttäjiä, mutta näiden lisäksi tiloja luovutetaan monipuolisesti alueen asukkaiden ja muiden hallintokuntien käyttöön. Kehittämiskohteena nuorisotoimi näkee kaupungin palvelutilojen nykyistä tehokkaamman käytön yli hallintokuntarajojen palvelutuotannossa ja vapaassa kansalaistoiminnassa.

Vuoden 2010 aikana selvitetään mahdollisuudet monipuolistaa Sanginjoen leirikeskukseen käyttöä. Tavoitteena on, että leirikeskus palvelee nykyistä laajemmin kolmannen sektorin sekä mm. matkailun ja muun ryhmämajoittumisen tarpeita.

Nuorisotoimi haluaa kehittää Toppilan monipalvelukeskuksen tilojen yhteiskäyttöä. Tilojen laajemman yhteiskäytön tai toimintojen uudelleenjärjestelyjen avulla alueellinen nuorisotyö voi monipuolistaa toimintojaan.

Työpajatyöryhmä on luovuttanut hankesuunnitelman nuorten työpajakeskuksen ja pajakoulun sijoittamiseksi Kasarmin alueelle. Työpajatoiminnan keskittäminen tehostaa verkostotyötä nuorten koulutukseen ja työelämään ohjaamisessa.

Perinteisten nuorisotilojen rinnalle on toteutettu valtakunnallinen verkkonuorisotalo, jossa nuoret saavat ammattitaitoista ohjausta ja tukea heille tärkeissä kysymyksissä. Oulun nuorisotoimi yhteistyössä Oulun poliisin kanssa työskentelee verkkonuorisotalossa. Tämä palvelu täydentää nuorisotyöllistä palvelutarjontaa.

Kansalaisjärjestöillä on merkittävä rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin rakentamisessa. Järjestöt mm. luovat lapsille ja nuorille harrastamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä tarjoavat heille suunnattuja palveluja. Kumppanuus kolmannen sektorin toimijoiden kanssa vapauttaa nuorisotoimen ammatillisesti koulutettua henkilökuntaa työskentelemään varhaisen puuttumisen alueella.

Vaihtoehdot

1. Nuorisopalveluja kehitetään monialaisessa yhteistyössä, jolloin sekä tilojen että henkilöstön yhteiskäyttöä tehostetaan tunnistaen eri henkilöstöryhmien ammatillinen osaaminen ja erityistaidot.
2. Vähennetään tilasidonnaista nuorisotyötä. Kumppanuutta ja verkkonuorisotyötä vahvistamalla vapautetaan henkilöstöresursseja varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisevään työhön.

Arvioidut vaikutukset

Ensimmäisessä vaihtoehdossa korostuu hallintokuntien välinen yhteistyö ja nykyisten tilojen tehokas käyttö. Toisessa vaihtoehdossa merkittävää on palveluiden tuottamistapojen tarkastelu. Molemmissa vaihtoehdoissa tavoitteena on toiminnan taloudellisuus ja tehokkuus.

JOHDANTO

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2009 § 51 Oulun kaupungin talouden ja toiminnan kehittämissohjelmasta vuosille 2010–2012. Päätöksessä todetaan muun muassa seuraavaa:

”Koulu-, sosiaali- ja terveys- sekä muidenkin palvelujen palveluverkkojen taloudellisuus ja palvelujen laatu arvioidaan. Arvioinnin perusteella käynnistetään välittömästi palveluverkkojen muutostoisennpiteet, tavoitteena luoda nykyisiä toimintoja ja toimitiloja laadukkaampia ja toimivampia kokonaisuuksia.”

Sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkosuunnitelma on valmistunut toukokuussa 2009. Opetus- ja kulttuuritoimen osalta on palveluverkkoselvitystyö käynnistetty. Muut hallintokunnat huomioivat palveluverkkotarkastelun talousarvion laadinnan yhteydessä.

Nuorisotoimen edustaja on kutsuttu mukaan opetustoimen kouluverkkoselvitystyöryhmään. Nuorisotoimen palveluverkkotarkastelu on tehty omana selvityksenään kouluverkkoselvitystyön rinnalla.

Nuorisotoimi on omalta osaltaan tarkastellut palveluverkkoaan talousarvion 2010 laadinnan yhteydessä talouden ja toiminnan kehittämissohjelman kohdan 3.4 mukaisesti.

Tässä selvityksessä todetaan nykytilanne, muutokset vuonna 2010 sekä hankesuunnitelma nuorten työpajatoiminnan ja pajaluokkaopetuksen järjestämiseksi. Lisäksi tuodaan esille Kastellin monitoimitalon suunnittelutilanne ja Hiukkavaaran nuorisopalvelujen tarve. Lisäksi tarkastellaan tilojen yhteiskäyttöä käyttöä ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä.

1 NYKYTILANNE

1.1 Nuorisotilat

Tila	m2	käyntikerrat/ kk	käyttötunnit/ kk
Boxi, Ylikiiminki	151,80	1026	148
Bysis, nuorisotila	530,00	653	182
Kaakkurin lasten- ja nuortentalo	533,00	1634	242
Kaijonharjun nuorisotalo	960,00	1605	196
Kaukovainion nuorisotalo	354,40	2440	264
Kuivasjärven nuorisotila	142,00	674	121
Lämsänjärven nuorisotila	95,00	886	188
Maikkulan nuorisotalo	841,90	1362	268
Myllyojan nuorisotalo	465,70	1784	236
Puolivälinkankaan nuorisotalo	488,20	1872	280
Rajakylän nuorisotalo	436,90	1270	248
Talvikankaan nuorisotila	178,80	1325	268
Toppilan nuorisotila	101,30	1150	176
Tuiran nuorisotalo	357,00	937	135
Yhteensä	5636,00	18 618	2 952

Koulun läheisyydessä sijaitsee Rajakylän nuorisotalo omana rakennuksenaan, ja Talvikankaan nuorisotila on monitoimitalossa koulun ja päiväkodin kanssa.

Päiväkodin kanssa samassa kiinteistössä ovat Kaukovainion ja Puolivälinkankaan nuorisotalot. Snellman-talon nuorisotilasta on luovuttu 1.1.2010.

Kirjaston kanssa samassa kiinteistössä sijaitsevat Kaakkurin, Kaijonharjun, Maikkulan ja Myllyojan nuorisotalot.

Nuorisotila Boxi toimii Ylikiimingin entisen kunnantalon kellaritulassa, Nuortenkahvila Bysis sijaitsee keskustassa Byströmin kiinteistössä nuorisoasiainkeskuksen toimistotilojen yhteydessä, Toppilan nuorisotila on monitoimikeskuksen toisessa kerroksessa olevassa asunnoksi rakennetussa tilassa ja Tuiran nuorisotalo on omana rakennuksenaan.

Nuorisotilat, joissa toimii myös perusopetuslain mukainen koululaisten iltapäivätoiminta: Kaakkurin, Kaijonharjun, Kaukovainion, Lämsänjärven, Myllyojan, Puolivälinkankaan, Rajakylän, Talvikankaan ja Tuiran nuorisotilat.

Nuorisotiloissa järjestetään avointa nuorisotoimintaa ja tiloja luovutetaan myös kolmannen sektorin ja muiden yhteistyökumppaneiden käyttöön alueellisten tarpeiden mukaan tavoitteena tilojen tehokas käyttö.

Nuorisotilojen toiminnan määrään vaikuttavat tilojen koko, toimivuus ja toiminnan luonne, alueellinen sijainti ja alueelliset erityispiirteet.

1.2 Nuorisotilojen sivutoimipisteet

Tila	käyntikerrat/kk	käyttötunnit/kk
Honkapirtti	204	36
Riekonmarjan päiväkot	80	16
Vesalan koulu	640	24
Yhteensä	924	76

Pateniemen Honkapirtti, Riekonmarjan päiväkot ja Vesalan koulu ovat läheisten nuorisotalojen sivutoimipisteitä, joissa järjestetään avoimia nuorisoiltoja yhdestä kahteen kertaan viikossa.

1.3 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tilat

Tila	m2	käyntikerrat/kk	käyttötunnit/kk
Menninkäisentie	149,5	726	154

Menninkäisentien iltapäivätoiminnan tila on ainoa tähän tarkoitukseen vuokrattu tila, josta luovutaan 31.5.2010, jolloin palvelu siirtyy Puolivälinkankaan nuorisotaloon. Muut 51 iltapäivätoimintaryhmää toimivat kouluilla, nuorisotiloissa, päiväkodeissa ja seurakunnan tiloissa.

1.4 Nuorten työpajat

Tila	m2	pajanuorten määrä/pajajakso 6 kk	käyttötunnit/kk
Autopaja Woorti	130,70	4	176
Taide- ja mediapaja Wankkuri	389,00	15	176
Nuorten työpaja Willamiina	256,00	15	176
Wäylä, työpaja	399,10	10	176
Wärkki puutyöpaja	506,00	8	176
Wieteri	184,00	11	176
Yhteensä	1864,80	63	1 056

Nuorten työpajat sijaitsevat kaupungin eri puolilla Toppilan, Haapalehdon ja Ylikiimingin kaupunginosissa, Kasarmialueella sekä keskustassa.

Pajanuorten määrään vaikuttaa tilojen neliöiden lisäksi ohjaushenkilöstön määrä.

1.5 Leirikeskukset ja alueet

Tila	m2	käyntikerrat/vuosi	käyttöpäivät/vuosi
Koppanan leirikeskus	281,00	1 348	95
Sanginjoen leirikeskus	524,40	1 680	198
Liikennepuisto	18,00	18 536	84
Yhteensä	823,40	21 564	377

Koppanan leirikeskus on käytössä n. 5 kk/vuosi. Sanginjoen leirikeskus on ympärivuotisessa käytössä.

Liikennepuisto on käytössä kesäkuukausina n. 3 kk.

1.6 Muut tilat, bänditilat ja projektit

Tila	m2	käyntikerrat/ kk	käyttötunnit/ kk
Valmistamo	87,50	*	179
Nuorten tieto- ja neuvontakeskus Nappi	264,50	160	96
Bänditila, Toppila	96,00	216	96
Bänditila, Kaijonharju	104,50	264	96
Bänditila, Nuottasaari	81,00	252	120
Byström, hallinto ja kokoustilat	1 202,50	-	-
Bänditila, Paulaharju	-	132	48
Yhteensä	2469,50	1 024	548

*Valmistamon varsinainen asiakkaisiin kohdistuva toiminta tapahtuu mm. kouluilla ja nuorisotiloissa. Valmistamon vuokratila on toimisto- ja kokoustila.

Nuorten tieto- ja neuvontakeskus Nappi sijaitsee Byströmin kiinteistössä.

Paulaharjun bänditila on koulun väestösuojatilassa, eikä nuorisotoimi maksa tilasta vuokraa.

Rockpoliksen teettämässä selvityksessä ”**Bändien harjoitustilaselvitys 2009**, Bändien harjoitustilat Oulussa 2009, sekä Hiukkavaaran harjoitustilojen tulevaisuus ja kehittäminen” todetaan toiminnan tilojen tarve noin 250 toimivalle yhteelle nyt ja tulevaisuudessa.

1.7 Verkkonuorisotilat

Tila		käyntikerrat/ vuosi	käyttöpäivät/ vuosi
Habbo-Netari	www.habbo.fi	5167	116
IRC-Galleria-Netari	www.irc-galleria.fi	3434	62
YLE Netari-TV	www.yle.fi/netari	ei vielä tilastoja	

Habbossa, IRC-Galleriassa ja YLE Netari-TV:ssä toimivat Netarin nuorisotilat, joissa nuoret voivat jutella reaaliaikaisesti toisten nuorten sekä nuorisotyön ammattilaisten kanssa. Netari-TV:ssä käsitellään nuoria koskevia asioita juontajan ja vieraiden kera. Lähetystä voi seurata suorana netissä sekä osallistua chatin kautta itse lähetykseen ja vaikuttaa sen sisältöön.

Habbon ja IRC-Gallerian nuorisotilat ovat avoinna yhteensä seitsemänä iltana viikossa. Netari-TV:n suorat testilähetykset ovat tulleet 2009 marraskuun loppuun saakka joka toinen viikko ja sen jälkeen kerran viikossa.

2 PÄÄTÖKSET

2.1 Vuonna 2010 käytöstä poistuvat tilat

Tila	Päivämäärä	m2
Snellman-talo	1.1.2010	369,10
Menninkäisentien iltapäivätoimintatila	1.6.2010	149,50
Kuivasjärven nuorisotila	1.6.2010	142,00
Yhteensä		660,60

Nuorisotoimi on luopunut Snellman-talon nuorisotilasta 1.1.2010. Nuorille tarjottava ilta-aikainen toiminta siirtyy Lintulammen koulun tiloihin, jossa on kahtena iltana viikossa alueen yläkouluikäisille nuorille kohtaamispaikka sekä toimintaa.

Menninkäisentien ulkoa vuokratusta iltapäivätoiminnan tilasta luovutaan kesäkuun alussa, ja elokuusta lähtien iltapäivätoiminta toteutetaan alueen nuorisotalossa.

Lisäksi 1.6.2010 luovutaan Kuivasjärven nuorisotilasta koska 1.8.2010 alueen nuorisotoiminta sijoittuu elokuun alussa valmistuvaan Ritaharjun monitoimitaloon yhdessä koulun, päiväkodin ja kirjaston kanssa.

2.2 Vuonna 2010 käyttöön otettavat uudet tilat

Tila	Päivämäärä
Ritaharjun nuorisotila	1.8.2010

3 SUUNNITELMAT

3.1 Työpajakeskus

Työpajatyöryhmältä on valmistunut hankesuunnitelma työpajakeskuksen sijoittamiseksi Kasarmin alueelle rakennuksiin H4 ja H5 yhteisiin tiloihin Kajaanintullin pajaluokkien kanssa. Saneerauksen aikatauluksi on esitetty 2012–2013, jolloin pajakeskus ja pajaluokat voisivat aloittaa uusissa yhteisissä tiloissa syyskaudella 2013.

3.2 Kastellin monitoimitalo

Kastellin monitoimitalon hankesuunnitelma on valmistunut 31.3.2008. Monitoimitaloon on tarkoitus sijoittaa laajasti alueen lapsille ja nuorille suunnatut palvelutilat. Sijoittelussa otetaan huomioon tilojen tehokkaat yhteiskäyttömahdollisuudet.

3.3 Hiukkavaaran palvelut

Hiukkavaaran keskukseen rakennetaan yhtenäisperuskoulu, jonka tiloihin sijoittuu nuorisotila alueen tarpeen mukaan.

4 TOIMINNALLISIA LINJAUKSIA

4.1 Nuorisotilaverkosto

Nykyisellään nuorisotoimen tilat muodostavat alueellisen lähipalveluverkoston, joka noudattaa pääosin suuraluejakoa. Nuorisotilaverkoston laajentamistarve syntyy uusien asuinalueiden myötä ja tulevat tilatarpeet arvioidaan monitoimitiloina yhdessä muiden lähipalvelutarpeiden kanssa.

Nuorisotalot toimivat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina, joista lapset ja nuoret saavat tarpeen mukaan henkilökohtaista tai yhteisöllistä tukea ammatillisesti koulutetun henkilökunnan ohjauksessa.

4.2 Sanginjoen leirikeskus

Nuorisoasiainkeskus selvittää vuoden 2010 aikana mahdollisuudet monipuolistaa Sanginjoen leirikeskuksen käyttöä.

Leirikeskuksen läheisyydessä on Sankivaaran ulkoilualue ja golfkenttä. Tavoitteena on, että leirikeskus palvelee nykyistä laajemmin kolmannen sektorin ja mm. matkailun sekä muun ryhmämaajoittumisen tarpeita. Selvitystyöhön kutsutaan liikuntatoimen, matkailun ja järjestöjen edustajia.

Leirikeskus on aktiivikäytössä noin puolet vuodesta ja käyttäjinä ovat eri järjestöt ja nuorisoasiainkeskus yhteistyökumppaneineen.

4.3 Toppilan monipalvelukeskus

Nuorisotoimella on Toppilan alueella alueellista nuorisotyötä, joka fyysisesti toimii sosiaali- ja terveystoimen hallinnoimassa monipalvelukeskuksessa. Nuorisotoimen käytössä on 101 m². Tila on käyttäjämäärään nähden riittämätön. Nuorisotoimi haluaa kehittää monipalvelukeskuksen tilojen yhteiskäyttöä. Tilojen laajemman yhteiskäytön tai toimintojen uudelleenjärjestelyjen avulla alueellinen nuorisotyö voi monipuolistaa toimintojaan.

5 NUORISOTILOJEN YHTEISKÄYTTÖ JA KOLMANNEN SEKTORIN TOIMINTAEDELLYTYSTEN PARANTAMINEN

Nuorisotoimen tavoitteena on kumppanuustoiminnan laajentaminen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Nuorisolain 7 §:n mukaisesti kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat mm. kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet sekä nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki. Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa.

Kansallisen Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman 2007–2011 mukaisesti nuorisotalot toimivat matalan kynnyksen toimipaikkoina, joista lapset ja nuoret saavat tarpeen mukaan henkilökohtaista tai yhteisöllistä tukea.

Kansalaisjärjestöillä on merkittävä rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin rakentamisessa. Järjestöt mm. luovat lapsille ja nuorille harrastamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä tarjoavat heille suunnattuja palveluja. Nuorten oma järjestäytyminen tapahtuu sekä rekisteröityjen yhdistysten että rekisteröimättömien vapaiden toimintaryhmien kautta. Paikallistasolla on tärkeää tunnistaa nuorten erilaiset toimintaryhmät ja niille on mahdollistettava monipuolista tukea. Rahallinen avustaminen ei yksin riitä vaan esim. toimintatilat ja -välineet sekä erilainen ohjaus ja neuvonta kunnan toiminnasta korostuvat.

Oulussa nuorisotiloja luovutetaan ulkopuoliseen käyttöön nuorisoasiainlautakunnan päättämän tilojen käyttösäännön mukaan. Nuorisojärjestöt ja vapaat nuorisoryhmät ovat tilojen ensisijaisia käyttäjiä, mutta näiden lisäksi tiloja luovutetaan monipuolisesti alueen asukkaiden ja muiden hallintokuntien käyttöön. Tavoitteena on tilojen tehokas käyttö kaikkina viikonpäivinä. Näin mahdollistetaan järjestöille ja yhdistyksille puitteet toteuttaa monipuolista toimintaa eri puolilla kaupunkia alueen asukkaille. Tämä vapauttaa nuorisotoimen ammatillisesti koulutettua henkilökuntaa työskentelemään varhaisen puuttumisen alueella.

Nuorisotoimi tukee merkittävästi kolmannen sektorin toimijoita koululaisten iltapäivätoiminnan järjestämisessä. Toimintaryhmistä 2/3 on kolmannen sektorin ja seurakuntien järjestämiä.

6 SEUDULLINEN PALVELUKAPASITEETTI

Oulun seudun kuntien nuorisoalan palvelukapasiteetti ei vastaa Oulun nuorisotoimen tarpeisiin. Seudullinen Nuoriso- ja liikuntapalvelujen selvitys on tehty vuonna 2006.

Oulun seudun Setlementti ry:n ylläpitämän Tyttöjen talon toimintaa nuorisotoimi tukee kumppanuussopimuksella myöntämällä avustusta tilan vuokratilaukseen.

LIITEKARTTA 10.

